


УДК 343.14:343.344](477) DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2022.4.22>

**Сергій Вікторович Козаченко,**

*Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» (аспірант);*

 <https://orcid.org/0000-0002-5316-0476>,  
e-mail: [kozacenkoserj92@gmail.com](mailto:kozacenkoserj92@gmail.com)

---

## **СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ТА НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ ЯК ЗАСОБИ ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ АБО БОЄПРИПАСІВ**

---

*Уточнено роль слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, як основних засобів доказування. Акцентовано увагу, що особливості криміналістичної характеристики незаконного обігу вогнепальної зброї або боєприпасів обумовлюють можливість виділення системи типових слідчих дій, де належне планування на початковому та наступних етапах розслідування, врахування тактики їх проведення сприяє отриманню належних, допустимих і достовірних доказів.*

**Ключові слова:** кримінальне провадження, незаконний обіг вогнепальної зброї, боєприпасів, слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії, предмет доказування, криміналістична характеристика злочинів.

*Оригінальна стаття*

### **Постановка проблеми**

Ефективність досудового розслідування та досягнення в результаті його проведення завдань кримінального провадження безпосередньо залежать від всебічності, повноти і неупередженості дослідження обставин кримінального правопорушення. Одним з основних засобів отримання (збирання) доказів або перевірки вже отриманих доказів є слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії, які є запорукою отримання належних, допустимих і достовірних доказів. Таке розуміння їх значення та функцій у кримінальному процесі обумовлює необхідність продовження дослідження питання особливостей використання їх як специфічних засобів доказування. Зокрема, це стосується кримінальних проваджень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, який, як відмічають фахівці, «став одним із сучасних чинників впливу на національну безпеку України, який набув масштабного рівня та безпосередньо є внутрішньою пробле-

мою держави» [1, с. 6]. Саме тому сучасна теорія та практика досудового розслідування потребують оновлення підходів щодо змісту правових і тактичних засад розслідування цих кримінальних правопорушень.

### **Стан дослідження проблеми**

Питання доказування як невід'ємної складової кримінального провадження, процесуальних умов та порядку його здійснення доволі повно досліджено науковцями, зокрема у працях В. В. Вапнярчука «Теорія і практика кримінального процесуального доказування» [2], В. П. Гмирко «Доказування в кримінальному процесі: діяльнісна парадигма» [3], Ю. М. Грошевого та С. М. Стахівського «Докази і доказування у кримінальному процесі» [4] та ін. Щодо слідчих дій, то вченими-юристами змістовно проаналізовано пізнавальну й посвідчувальну їх сутності та роль як способів збирання та перевірки доказів.

Питання здійснення кримінальних проваджень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, розглядалися переважно в контексті проблематики відповідної окремої криміналістичної методики, а також її формування. Так, монографія С. С. Вітвіцького, О. О. Волобуєвої, А. О. Волобоева присвячена проблематиці розробки методики розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами, зокрема висвітлено питання особливостей проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Науковці слушно зазначають, що розкриття і розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами залежать від правильного тактичного проведення початкових слідчих (розшукових) дій [1, с. 160], і висвітлюють тактичні особливості проведення таких слідчих (розшукових) дій, як огляд, обшук, допит і призначення судових експертиз [1, с. 160–215]. У науковій праці Д. В. Андрєєва та М. Г. Щербаковського «Розслідування незаконного обігу зброї» предметом дослідження були правові й організаційно-тактичні проблеми розслідування незаконного обігу зброї в Україні [5, с. 39]. Вчені вказують, що ефективність розкриття і розслідування незаконного обігу зброї багато в чому залежить від своєчасного та якісного проведення первинних слідчих (розшукових) дій [5, с. 109], і основну увагу зосереджують на аналізі тактичних особливостей затримання, огляду місця події, зброї та її слідів, допиту підозрюваного та проведення судових експертиз [5, с. 91–163]. Дисертаційне дослідження С. П. Мельниченко «Криміналістична характеристика та особливості розслідування незаконного переміщення вогнепальної зброї» присвячено, зокрема, аналізу тактичного забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій [6]. Науковець обґрунтовує доцільність виділення алгоритму дій слідчого під час вирішення типо-

вих слідчих ситуацій розслідування незаконного переміщення вогнепальної зброї, метою якого є збирання доказів та встановлення всіх обставин учиненого кримінального правопорушення, де його основу становлять відповідні слідчі (розшукові) дії [6, с. 110–115]. Загальні питання використання слідчих (розшукових) дій як засобів доказування доволі змістовно розкрито в межах окремих розділів праць із слідчої тактики [7], методикою розслідування окремих видів злочинів [8] та в окремих публікаціях, де наведено рекомендації щодо тактичних і процесуальних особливостей їх проведення, зокрема під час розслідування незаконного поводження зі зброєю та боєприпасами [9; 10].

Отже, можна констатувати, що у процесуальній та криміналістичній літературі в цілому сформовано належне теоретичне підґрунтя щодо розуміння ролі та функцій слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема під час розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами, а також процесуальних умов та тактичних особливостей їх проведення. Проте в науковій літературі, зокрема стосовно питань розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, відсутній єдиний підхід до переліку та системи таких слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, недостатньо повно проаналізовані можливості їх використання як засобів доказування та особливостей зв'язку предмета доказування із криміналістичною характеристикою цих кримінальних правопорушень. Це не сприяє ефективному виконанню завдань кримінального провадження під час розслідування вказаних кримінальних правопорушень і розробці сучасних криміналістичних рекомендацій із розслідування цих видів злочинів.

### **Мета і завдання дослідження**

*Метою* статті є характеристика слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій як засобів доказування у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів. *Мета* зумовлює постановку таких *завдань*: визначити роль слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні; проаналізувати зв'язок понять «доказування», «предмет доказування» та «засоби доказування»; уточнити вплив змісту криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, на зміст предмета доказування та визначення засобів збирання і перевірки доказів.

**Наукова новизна дослідження** полягає в уточненні змісту, значення та системи слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій як засобів доказування у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів,

та наведенні пропозицій щодо врахування змісту криміналістичної характеристики вказаних кримінальних правопорушень під час планування та проведення вказаних дій.

### **Виклад основного матеріалу**

Виконання завдань кримінального провадження під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, полягає, зокрема, в забезпеченні швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду. Засобом його виконання, серед іншого, є вчинення органами досудового розслідування процесуальних дій зі збирання, оцінки та перевірки доказів – доказування. Як відмічають фахівці, основний зміст кримінально-процесуальної діяльності складає робота з доказами, саме доказування пронизує всю кримінально-процесуальну діяльність і має пізнавальний характер [4, с. 3–4]. Така його характеристика свідчить про значення доказування для виконання завдань кримінального провадження взагалі й отримання результатів досудового розслідування зокрема. Тому доцільно вести мову про власні місце та роль доказування, а також пов'язаних із ним явищ у структурі кримінальної процесуальної діяльності та її результатів.

У такому контексті погодимося з думкою, що призначення доказування – бути забезпечувальним елементом іншого різновиду кримінально-процесуальної діяльності, а саме діяльності з вироблення кримінально-процесуальних рішень як діяльності «обіймущої» [11, с. 234]. Тобто можна констатувати, що без належним чином здійсненого доказування фактів та обставин учиненого кримінального правопорушення, пов'язаного з незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, визначити наявність у діяч особи складу злочини, її причетність до його вчинення, ухвалити законне, обґрунтоване та мотивоване судове рішення не уявляється можливим. Зокрема, наголошується, що збирання та перевірку доказів можна характеризувати як певні етапи формування фактичної основи процесу доказування [12, с. 282], де засобами їх здійснення переважно виступають слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії (статті 93, 223, 246 КПК України). Тому відмітимо, що здійснення доказування передбаченими процесуальною формою способами та засобами з дотриманням вимог стандартів доказування здатне забезпечити виконання завдань кримінального провадження під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів. Однак для того, щоб досягти цієї мети, органам розслідування слід не тільки послідовно дотриматися низки процесуальних вимог до його здійснення (збирання, перевірки й оцінки

доказів), а й забезпечити належне встановлення певного кола обставин, що входять до предмета доказування. І, як убачається, важлива роль тут належить саме слідчим (розшуковим) та негласним слідчим (розшуковим) діям.

Всі слідчі (розшукові) дії, незважаючи на те, що зберігають свій власний юридичний зміст, є дуже цінними для здійснення кримінального провадження (кримінального процесуального доказування) [2, с. 220]. Як вважається, йдеться саме про інструментальну (як інструмент здійснення доказування), забезпечувальну (забезпечує отримання доказів для ухвалення процесуальних рішень), пізнавальну (як засіб пізнання події кримінального правопорушення), посвідчувальну (фіксація юридично значущих для кримінального провадження фактів) цінність слідчих дій. Зокрема, ця думка підтверджується тим, що вказані дії є невід'ємною складовою не тільки власне процесу розслідування як прояву самостійної форми кримінальної процесуальної діяльності. Вони також включені до змісту методики і тактики його здійснення. Тобто слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії змістовно притаманні процесу розслідування. І цілком обґрунтовано можна вести мову про взаємозв'язок і взаємодію понять «кримінальне провадження», «доказування», «слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії», де перше поняття є середовищем реалізації для двох інших, які, у свою чергу, є умовою та засобом його здійснення та виконання ним свого призначення.

Щодо значення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, то також відмітимо такий аспект. Кримінальне провадження можна розглядати з позиції погляду на нього як на особливий технологічний процес, який відбувається з урахуванням певної «технологічної карти» його здійснення (кримінальна процесуальна форма). Такий погляд з урахуванням зв'язку категорій цілого та частини можна застосувати і до доказування. І це знайшло своє висвітлення в поглядах учених, які досліджували питання змісту і сутності доказування у кримінальному провадженні. Наприклад, В. П. Гмирко презентує погляд на діяльність із доказування у кримінальному процесі як на технологічно організовану діяльність, у структурі якої передбачені дві її технологічні «організованості»: підготовча (готування відповідного матеріалу (сировини)) та виконавча (виготовлення з нього кінцевого бажаного продукту) [3, с. 153]. Такий погляд підтримано В. В. Вапнярчуком [2, с. 47, 55, 70]. І чим тоді є слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії, як не засобом виробництва, засобом готування відповідного матеріалу – доказів? Вважаємо, що це саме так.

Зокрема, у криміналістиці цей погляд і підхід реалізовано під час розробки теорії криміналістичної методики, яка вивчає закономірності механізму вчинення злочинів окремих видів, а також закономірності їх розслідування і на цій основі розробляє практичні рекомендації щодо розслідування злочинів [13, с. 8]. Так, значення та роль слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій враховується у змісті структури методики розслідування кримінальних правопорушень взагалі й окремої методики зокрема [14; 15]. М. Г. Щербаковський і Д. В. Андреев вказують на обов'язкову наявність у будь-якій методиці двох складових частин: інформаційно-довідкової (криміналістична характеристика й окремий предмет доказування) і рекомендаційної (положення щодо безпосередньо процесу розслідування) [5, с. 31–32]. Невід'ємними складовими рекомендаційної частини окремої криміналістичної методики є такі, в яких відображається як роль, так і особливості проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема це особливості відкриття кримінального провадження та початкового етапу розслідування, наступний (подальший) його етап, особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій [13, с. 9].

З урахуванням наведеного можемо констатувати, що сучасне кримінальне провадження неможливо уявити без слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Вони виступають невід'ємною частиною кримінальної процесуальної діяльності, утворюють засоби отримання (збирання) доказів або перевірки вже отриманих доказів, створюють підґрунтя для отримання належних, допустимих та достовірних доказів, а отже, забезпечують у результаті його проведення досягнення завдань кримінального провадження під час розслідування, у тому числі кримінальних проваджень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів.

Однак характеристика слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій як засобів доказування у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, цим не вичерпується. Вона стосується також проблематики ефективного вибору того чи іншого виду такої дії, а також здатності забезпечити завдяки їх провадженню відповідний результат – отримання доказів, які призводять до встановлення фактів, що охоплюються предметом доказування в таких кримінальних провадженнях. Коли йдеться про предмет доказування, то, як правило, науковцями наводиться така його характеристика: «передбачена законом сукупність обставин, які підлягають обов'язковому встановленню у кожній кримінальній справі з метою її правильного вирішення» [4, с. 21]. З таким підходом у цілому слід погодитися, особливо якщо акцентувати увагу на тому, що змістовною ознакою предмета доказування є

поняття «сукупність обставин», а функціональне значення полягає у формуванні основи для «правильного вирішення» справи. Таке розуміння цього поняття як складової доказування цілком відповідає наведеній вище і підтриманій нами позиції щодо забезпечувального призначення доказування як елемента діяльності з вироблення кримінально процесуальних рішень [11, с. 234].

Проте, як свідчить аналіз фахової літератури з питань розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів [1; 5; 6; 9; 10], не завжди доктринальне розуміння поняття «предмет доказування» є таким, що забезпечує ефективність досудового розслідування досліджуваних кримінальних правопорушень. Особливо, як вважається, такий «доктринальний» підхід звужує можливості ефективного використання всього потенціалу слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій саме як дієвих та ефективних засобів доказування. Це, на нашу думку, обумовлюється тим, що органи розслідування, виконуючи вимоги ст. 91 КПК України, обмежуються переважно формальним встановленням тих обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Так, аналізуючи ефективність слідчих дій під час розслідування незаконного переміщення вогнепальної зброї, С. П. Мельниченко звертає увагу на цілу систему недоліків проведення огляду місця події [6, с. 125]. Вважаємо, що неврахування органами розслідування всього кола обставин, які підлягають з'ясуванню під час розслідування вказаних злочинів, призводить до низької ефективності використання засобів їх встановлення – слідчих дій і, як наслідок, обумовлює неповноту, однобічність доказування, неможливість перевірити всі версії та унеможливає ухвалення обґрунтованих процесуальних рішень.

Саме тому, беручи до уваги попередні висновки щодо важливості та ролі досліджуваних дій у доказуванні, в тому числі у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів, слід вказати на існування зворотного зв'язку між доказуванням і слідчими діями. Якщо слідчі дії є засобом доказування, то доказування через свій предмет впливає на визначення мети і найбільш оптимальних засобів отримання (збирання) доказів або перевірки вже отриманих доказів – слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Щодо цього в літературі зауважується, що механізм учинення злочинів впливає на слідчу практику, визначаючи закономірності розслідування, пов'язані з формуванням слідчих ситуацій та їх впливом на проведення слідчих дій [13, с. 5–6]. Вказані дії будуть виступати засобами доказування не через те, що вони взагалі мають пізнавальний і посвідчувальний характер, а через те, що в умовах розслідування конкретного кримінального провадження саме конкретні слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії

здатні забезпечити ефективне встановлення всіх обставин, що підлягають доказуванню під час розслідування кримінальних правопорушень. І вибір виду й особливостей проведення цих дій залежить від змісту обставин, що підлягають доказуванню, зокрема у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів.

Тому погодимося з думкою, що у криміналістичній методиці рекомендується виокремлювати та включати до складу елементів її структури максимально вичерпний перелік обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування певної категорії злочинів, де правильне їх визначення забезпечує повноту, цілеспрямованість і об'єктивність розслідування події злочину [5, с. 35–36], де повнота розслідування базується на використанні всього арсеналу слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій, цілеспрямованість – на їх плануванні, а об'єктивність – на дотриманні тактичних рекомендацій щодо їх проведення. Саме тому, розглядаючи предмет доказування як загальну модель стосовно конкретного кримінального правопорушення, слід вести мову про індивідуальний перелік обставин, що підлягають з'ясуванню під час розслідування конкретної категорії злочинів, зокрема кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боєприпасів. Тому підтримаємо думку, що зміст обставин, які підлягають установленню, має включати в себе систематизований, максимально детальний перелік, що відображає специфічні особливості розслідування відповідної категорії кримінального правопорушення [1, с. 142]. Такий детальний перелік має забезпечити визначення детального та найбільш ефективного переліку засобів встановлення цих обставин – конкретних слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

Як зазначають науковці, аналізуючи кримінальні провадження щодо незаконного обігу зброї та боєприпасів, найчастіше слідчими діями в цій категорії проваджень є: допит, огляд і проведення експертиз – 100 %, затримання – 83 %, обшук – 35 %, слідчий експеримент – 17 %, пред'явлення для впізнання – 12 %, освідування – 6 % [5, с. 39]. В іншому науковому джерелі наведено таке: «Найчастіше плануються і використовуються саме такі СРД, як: ОМП (39,2 %), огляд особистих речей затриманого (21,6 %), предметів (70,4 %) та документів (45,6 %); огляд виявлених об'єктів (7,2 %); обшук (30,4 %); допит свідків (43,2 %), спеціалістів (13,6 %), понять (100 %); освідування особи (14,4 %); призначення експертного дослідження (100 %); ОРЗ, як: обстеження місця події (41,6 %); дослідження речей (15,2 %) та документів (2,4 %); збирання зразків для порівняльного дослідження (0,8 %); опитування (80 %); збирання інформації (38,4 %); ототож-



нення особи злочинця (підозрюваного) (37,6 %); отримання письмових довідок, актів, копій документів (46,4 %)» [1, с. 133]. З урахуванням цих даних та існуючих класифікацій слідчих дій [16, с. 178–181; 17, с. 193–195] пропонуємо їх систематизувати на першочергові (огляд, допит, обстеження місця події) та наступні (проведення експертиз, обшук, слідчий експеримент), а також типові (огляд, допит, експертне дослідження, дослідження речей) та виключні (слідчий експеримент, пред'явлення для впізнання, освідування, збирання зразків для порівняльного дослідження, дослідження документів). Вбачається, що це буде сприяти цілеспрямованості планування розслідування та ефективності застосування засобів доказування – слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

### **Висновки**

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що погляд на слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії як засоби доказування у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боеприпасів, є цілком обґрунтованим. Вони утворюють інструментальну основу формування доказової бази. Ці дії мають характер невід'ємних від процесу доказування явищ та необхідних процесів, що містять способи збирання та перевірки фактичних даних для формування належних допустимих і достовірних доказів. Результатом застосування вказаних засобів доказування слід вважати формування основи для ухвалення законних, мотивованих та обґрунтованих рішень у кримінальному провадженні. Звернено увагу на взаємозв'язок між доказуванням і його предметом та слідчими (розшуковими) та негласними слідчими (розшуковими) діями в частині впливу обставин, які підлягають обов'язковому встановленню у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боеприпасів, на вибір слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Вбачається, що такий підхід є умовою розробки ефективних методик розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боеприпасів. Із метою підвищення ефективності їх розслідування пропонуємо включати у зміст окремої методики розслідування цих кримінальних правопорушень відносно кожного з етапів розслідування переліки першочергових, наступних і типових слідчих дій.

**Список бібліографічних посилань:** 1. Вітвіцький С. С., Волобуєва О. О., Волобоев А. О. Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами : монографія. Київ : Дакор, 2021. 308 с. 2. Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія. Харків : Юрайт, 2017. 408 с. 3. Гмирко В. П.

Доказування в кримінальному процесі: діяльнісна парадигма. Теоретичний аналіз. Проблематизація. СМД-репрезентація : монографія. Дніпропетровськ : Акад. митної служби України, 2010. 314 с. **4.** Грошевий Ю. М., Стахівський С. М. Докази і доказування у кримінальному процесі : наук.-практ. посіб. 2-ге вид., стереотип. Київ : КНТ, 2007. 272 с. **5.** Щербаковський М. Г., Андреев Д. В. Розслідування незаконного обігу зброї : монографія. Харків, 2021. 192 с. **6.** Мельниченко С. П. Криміналістична характеристика та особливості розслідування незаконного переміщення вогнепальної зброї : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Дніпро, 2016. 207 с. **7.** Пряхін Є. В. Слідча тактика : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 116 с. **8.** Методика розслідування окремих видів злочинів, підслідних органам внутрішніх справ : навч. посіб. / О. В. Батюк, Р. І. Благута, О. М. Гумін та ін. ; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 324 с. **9.** Кислий А. М., Мовчан Р. В. Особливості проведення обшуку під час розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями. *Юридична наука*. 2020. № 9 (111). С. 141–150. DOI: <https://doi.org/10.32844/2222-5374-2020-111-9.17>. **10.** Волобоев А. О. Тактичні особливості огляду за фактом незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 286–289. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-5/68>. **11.** Гмирко В. П. Мета доказування в кримінальному процесі: діяльнісний погляд. *Право і суспільство*. 2011. № 1. С. 229–236. **12.** Рибалка О. Теоретичні засади доказування в кримінальному процесі. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 8. С. 281–284. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.8.46>. **13.** Криміналістика : підручник : у 2 т. / за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. А. Степанюка, В. О. Малярової. Харків : ХНУВС, 2018. Т. 2. 312 с. **14.** Біленчук П. Д., Гель А. П., Семаков Г. С. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. Київ : МАУП, 2007. 512 с. **15.** Методика розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк, О. В. Захарова та ін. ; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 312 с. **16.** Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес : навч. посіб. Київ : Ваіте, 2014. 280 с. **17.** Кримінальний процес в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький та ін. 4-те вид., перероб. і допов. Київ : КНТ, 2016. 269 с.

Надійшла до редколегії 04.12.2022

Прийнята до опублікування 17.12.2022



## **Kozachenko S. V. Investigative (search) and covert investigative (search) actions as means of proof in criminal proceedings related to illegal trafficking in firearms or ammunition**

*The subject matter of the study is to provide a detailed description of investigative (search) and covert investigative (search) actions as means of proof in criminal proceedings related to illegal trafficking in firearms or ammunition. The purpose of the article is to clarify the place, content, significance and system of such actions.*

*It is suggested that the actions under study are inherent phenomena, necessary processes which include methods of collecting and verifying factual data to form appropriate admissible and reliable evidence as the basis for making a lawful, reasonable and well-grounded court decision in criminal proceedings related to illegal trafficking in firearms or ammunition. This study is aimed at creating preconditions for improving existing and developing new forensic recommendations and methods for investigating criminal proceedings related to illegal trafficking in firearms or ammunition, as well as developing proposals for improving the current criminal procedure legislation in terms of regulating evidence.*

*As a result of the study, it has been obtained new scientifically substantiated results which contribute to improving the provision of investigative bodies with modern methodological recommendations aimed at increasing the efficiency of investigation of criminal offenses related to illegal trafficking in firearms or ammunition. It has been clarified the meaning of investigative (search) and covert investigative (search) actions as effective means of proof due to their cognitive and identification capabilities, the significance of these actions (ensuring obtaining proper, admissible and reliable proof) has been determined and their system (priority and subsequent, typical and exceptional) has been considered. It has been proved that these actions form the instrumental basis for the formation of the evidence base in the course of criminal investigations. It is concluded that a systematic approach to the formation and scientifically based analysis and generalization of the content of evidence are the conditions for the development of effective modern methods of investigating criminal offenses related to illegal trafficking in firearms or ammunition.*

**Key words:** criminal proceedings, illegal trafficking in firearms and ammunition, investigative (search) actions, covert investigative (search) actions, subject of proof, forensic characterization of crimes.

